

INSTRUKTIONER TILL BARNRÄTTSBASERADE REMISSVAR

Detta är ett stödmaterial för barnrättsbaserade remissvar för att underlätta att identifiera barnrättsperspektivet i de remisser vars innehåll direkt och påtagligt rör barn.

Den myndighet som har tagit fram remissdokumentet ska redan ha gjort en prövning av barnets bästa (ibland kallad barnkonsekvensanalys). Resultatet av en sådan prövning/analys ska finnas med i remissunderlaget. **Det är alltså inte vi som ska göra själva prövningen av barnets bästa.** Däremot ska vi lyfta barnrättsperspektivet i våra remissvar, utifrån att remissinnehåll som rör barn ska vara förenlig med barnkonventionen som lag.

Om remissinstansen redan har täckt in ett barnrättsperspektiv bekräftar vi att det gjorts; om ett barnrättsperspektiv saknas uppmärksammar vi detta.

Det är inte tvingande att använda mallen för barnrättsbaserade remissvar. Om vi bedömer att vi kan belysa barnrättsperspektiven på egen hand kan det göras utan denna mall. För de som inte är vana vid att bedöma barnrättsperspektiv kan denna mall användas som stöd.

De grundartiklar i barnkonventionen som alla remisser ska ta hänsyn till är:

- Likvärdiga förutsättningar för alla barn, jämställdhet och förbud mot diskriminering (artikel 2).
- Prövning av vad som är barnets bästa (artikel 3).
- Hänsyn till barnets rätt till goda förutsättningar för livet, överlevnad och optimal utveckling (artikel 6).
- Inhämtning och beaktan av barns åsikter i remissframtagandet (artikel 12).

Därutöver kan rättigheter såsom t.ex. rättigheter för barn med funktionsnedsättning (artikel 23), rätten till bästa uppnåeliga hälsa (artikel 24) och skydd mot att fara illa (artikel 19) vara relevanta att bedöma.

Slutsatserna i det barnrättsbaserade remissvaret förs in på lämpligt ställe i remissvaret från Region Kronoberg.

En sammanfattning av barnrättsperspektiv kan även användas om vi i vårt remissvar vill formulera förändringar eller har kommentarer som vi vill stärka upp med hänvisning till barnets rättigheter.

För att öka kunskapen om barnets rättigheter inom de verksamheter som ska ta fram barnrättsbaserade remissvar finns det ett kortfattat stödmaterial som beskriver Barnrättsperspektiv inom Region Kronobergs olika verksamheter på [vårdgivarwebben](#). Här laddar vi även ner blanketten för Barnrättsbaserade remissvar.

Innehåll

1 Inledande uppgifter om remissärendet	2
2 Rätt till likvärdiga villkor, jämlikhet och förbud mot diskriminering	2
3 Barnets bästa	3
4 Goda förutsättningar för en optimal utveckling.....	3
5 Rätt till delaktighet	4
6 Andra rättigheter som berörs	5
7 Sammanfattning.....	6
8 För mer information	7
9 Fördjupningsmaterial.....	8

1 Inledande uppgifter om remissärendet

De inledande uppgifterna om ärendet är samma för alla barnrättsbaserade beslutsunderlag:

- Skriv i datum när dokumentet är färdigt om det inte kommer automatiskt i blanketten.
- Ange ärendenamn och även om det finns ett ärendenummer
- Ange vem som har varit ansvarig för att ta fram underlaget, med namn, titel och verksamhet.
- Definiera vilka barn som berörs. Det kan t.ex. vara:
 - Barn i alla åldrar upp till 18 år
 - Barn utifrån könstillhörighet
 - Alla barn i hela länet
 - Barn i en viss ålder
 - Alla barn i ett visst geografiskt område
 - Barn utifrån etnicitet
 - Barn med psykisk ohälsa / kronisk sjukdom / funktionsnedsättning
 - Barn med ett specifikt riskbeteende (självskadebeteende, missbruk, brottslighet etc.)

2 Rätt till likvärdiga villkor, jämlikhet och förbud mot diskriminering

Likvärdiga villkor, jämlikhet och förbud mot diskriminering (artikel 2)						
Bidrar remissförslaget till likvärdiga villkor för alla barn? Riskerar några barn missgynnas eller att barn gynnas på andra barns bekostnad?	Ja	Delvis	Nej	Vet inte	Inte relevant	Kommentarer
Oavsett ålder						
Oavsett kön						
Oavsett könsidentitet/könsuttryck						
Oavsett sexuell läggning						
Oavsett funktionsnedsättning						
Oavsett etnicitet, hudfärg och språk						
Oavsett religion eller politisk åskådning						
Oavsett socioekonomisk bakgrund						
Oavsett bostadsort/postnummer						

Här tar vi ställning till om ärendet bidrar till likvärdiga villkor, jämlikhet och förbud mot diskriminering. Vi bedömer om ärendet kommer alla berörda barn till godo. Det handlar om likvärdiga villkor utan diskriminering för alla barn, oavsett ålder, kön, könsidentitet/könsuttryck, sexuell läggning, funktionsnedsättning, etnicitet, hudfärg, språk, religion eller politisk åskådning, men även utifrån socioekonomisk bakgrund och bostadsort/postnummer.

- Svara själv eller be berörda personer i verksamheten att kryssa i om remissunderlaget bedöms bidra till likvärdiga förutsättningar för alla barn genom att välja mellan ja/delvis/nej/vet inte/inte relevant.
- I fältet till höger finns det utrymme att skriva eventuella noteringar som kan vara stöd för sammanfattningen i slutet.

När vi läser remissunderlaget kan följande frågor beaktas:

- Finns det barn eller grupper av barn som riskerar att diskrimineras eller att missgynnas såsom remissunderlaget är formulerat? Det kan t.ex. handla om ålder, kön, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck, religion eller politisk åskådning, bostadsort eller socioekonomiska faktorer.
- Om remissunderlaget konstaterar att det finns grupper av barn som riskerar att hamna utanför eller har sämre förutsättningar att tillgodogöra sig förslagen i remissunderlaget, finns det tankar kring kompenserande åtgärder för att det ska bli så bra som möjligt för dessa barn ändå?
- Har remissunderlaget lyft fram dessa aspekter eller är det något vi skulle önska framgå bättre och som vi vill förtydliga i vårt remissvar?

3 Barnets bästa

Prövning av barnets bästa (art. 3)						
Är det tydligt i remissunderlaget att en prövning av barnets bästa är gjort?	Ja	Delvis	Nej	Vet inte	Inte relevant	Kommentarer
Är det tydligt om en prövning av barnets bästa har gjorts t.ex. utifrån lagstiftning, forskning och evidens, praxis och beprövad erfarenhet, barnens åsikter samt utifrån barnets bästa på kort och lång sikt?						

Enligt lag ska alla beslut som påtagligt och direkt rör barn ha föregåtts av en prövning av barnets bästa, ibland kallad barnkonsekvensanalys. Här ser vi om det är tydligt i remissunderlaget att en sådan prövning av barnets bästa är gjord. Den brukar vanligtvis inkludera en analys om lagstiftning, forskning och evidens, praxis och beprövad erfarenhet, barnens åsikter är förenliga med det som anses vara barnets bästa, samt något om barnets bästa på kort och lång sikt.

Notera att det inte är vi som ska göra den här analysen. Vi bedömer istället om det har synliggjorts att en prövning av barnets bästa har genomförts och vad den kom fram till, samt hur tungt barnets bästa fått väga i remissunderlaget.

- Gör en sökning i dokumentet genom cntrl+f och söker på ”barnets bästa” eller ”barnkonsekvensanalys” för att se om den lagstadgade prövningen finns med.
- Kryssa i om en prövning av barnets bästa är gjord genom att välja mellan ja/delvis/nej/vet inte/inte relevant.
- I fältet till höger finns det utrymme att skriva eventuella noteringar som kan vara stöd för sammanfattningen i slutet.

4 Goda förutsättningar för en optimal utveckling

Rätt till goda förutsättningar för en optimal utveckling (art. 6, 19 och 24)						
Är det tydligt i remissunderlaget hur förslaget bidrar till:	Ja	Delvis	Nej	Vet inte	Inte relevant	Kommentarer
Rätt till liv och överlevnad						
Goda förutsättningar för optimal utveckling						
Rätt till bästa uppnåeliga hälsa						
Skydd mot att fara illa						

Utifrån barnkonventionen ska innehållet i remissunderlaget bidra till alla barns rätt till liv, överlevnad och hälsa samt goda förutsättningar för en optimal utveckling. Detta kan utmanas av sjukdom, ohälsa, funktionsnedsättning, levnadsförhållanden, levnadsvanor, försummelse och vanvård, våld och övergrepp, samt negativ social kontroll som påverkar barnets/barnens livsutrymme. Det kan även handla om rätt till bästa uppnåeliga hälsa genom goda förutsättningar för en barnanpassad, sund och trygg inom- och utomhusmiljö samt samhällsplanering utifrån barnperspektiv.

Vi tar ställning till om remissunderlaget bedöms bidra till barns rätt till liv, överlevnad och goda förutsättningar för barns optimala utveckling och hälsa, samt skydd från att fara illa.

- Svara själv eller be berörda personer i verksamheten att kryssa i om remissunderlaget bedöms bidra till goda förutsättningar för barns optimala utveckling genom att välja mellan ja/delvis/nej/vet inte/inte relevant.
- I fältet till höger finns det utrymme att skriva eventuella noteringar som kan vara stöd för sammanfattningen i slutet.

5 Rätt till delaktighet

Rätt till delaktighet och inflytande (art. 12)						
	Ja	Delvis	Nej	Vet inte	Inte relevant	Kommentarer
Är det tydligt vilka åsikter barn har haft om det som berörs i remissunderlaget samt vilken vikt barns åsikter har givits?						

Barns rätt till delaktighet och inflytande inkluderar rätten att ge sina åsikter om remissområden som berör barn direkt och påtagligt. Deras åsikter ska därefter beaktas utifrån deras ålder och mognad i relation till det som remissen handlar.

- Vi ser om barns åsikter har inhämtats/redovisats/beaktats i remissunderlaget.
- Vi kryssar i om remissunderlaget bedöms bidra till goda förutsättningar för barns optimala utveckling genom att välja mellan ja/delvis/nej/vet inte/inte relevant.
- I fältet till höger finns det utrymme att skriva eventuella noteringar som kan vara stöd för sammanfattningen i slutet.

6 Andra rättigheter som berörs

Andra rättigheter som berörs av remissunderlaget:						
☐ Rätt till bästa uppnåeliga hälsa, likvärdig tillgång till hälso- och sjukvård (artikel 23, 24 och 39) ☐ Rätt till en trygg och säker uppväxt, skydd mot alla former av vanvård, försummelse, våld och övergrepp (art. 19, 32–40) ☐ Rätt till utbildning (artikel 23, 28 och 29) ☐ Rätt till social trygghet och skälig levnadsstandard (artikel 23, 26 och 27) ☐ Rätt till vila, lek, kultur och fritid (artikel 23 och 31) ☐ Rätt till information och demokratiska rättigheter (artikel 12, 13, 14, 15, 16, 17 och 23) ☐ Rättigheter som rör föräldraskap och omhändertagande (artikel 5, 7, 9, 18, 20, 21 och 25) ☐ Rättigheter kopplade till fungerande samhällsservice, samhällsplanering samt inom- och utomhusmiljö (art.12, 23, 24, 26, 27, 31 m.fl.) ☐ Rättigheter för barn från minoritetsgrupper, barn på flykt samt barn i asylprocessen (artikel 7, 8, 9, 10, 20, 22, 23 och 30)						
	Ja	Delvis	Nej	Vet inte	Inte relevant	Kommentarer
Bedöms remissunderlaget ha beaktat dessa rättigheter?						

Får att få syn på andra barnrättsperspektiv kryssar vi i vilka andra rättigheter som berörs i remissunderlaget. Här kan det vara en fördel att läsa igenom kortfattat stödmaterial som beskriver [Barnrättsperspektiv inom Region Kronobergs olika verksamheter](#).

- Välj om remissunderlaget bedöms ha beaktat dessa rättigheter genom att välja mellan ja/delvis/nej/vet inte/inte relevant.
- I fältet till höger finns det utrymme att skriva eventuella noteringar som kan vara stöd för sammanfattningen i slutet. Det kan handla om rättigheter som vi anser bör belysas eller lyftas fram i vårt remissvar.

7 Sammanfattning

Sammanfattning som ska inkluderas i remissvaret

Här sammanfattas slutsatser i löpande text som sedan skrivs in i remissvaret på lämpligt ställe.

- Här sammanfattar vi de slutsatser vi kan dra av de olika barnrättsperspektiven ovan.
- Det är denna text som förs in på lämpligt ställe i remissvaret från Region Kronoberg.

Det kan finnas olika sätt att sammanfatta slutsatserna:

- Vid funderingar som rör likabehandling eller diskriminering: Vi kan kommentera våra funderingar kring hur remissförslaget kommer alla barn till godo. Här kan vi t.ex. lyfta grupper av barn vi anser behöver uppmärksammas ytterligare/särskilt för att remissförslaget ska komma alla barn likvärdigt tillgodo. En av följande formuleringar kan användas i remissvaret:

Region Kronoberg noterar att remissen saknar redovisning för hur förslaget bedöms bidra till likvärdiga villkor för alla barn, jämlikhet och förbud mot diskriminering.

Region Kronoberg uppskattar att remissen redovisar hur förslaget bedöms bidra till likvärdiga villkor för alla barn, jämlikhet och förbud mot diskriminering.

Region Kronoberg bedömer att förslaget bidrar till att (gynna/missgynna) vissa grupper av barn på grund av xx.

- Vid avsaknad av prövning av barnets bästa: Region Kronoberg saknar en redovisning av prövningen av barnets bästa enligt artikel 3 i barnkonventionen som klargör hur remissförslaget förhåller sig till barns rättigheter. En av följande formuleringar kan användas i remissvaret:

Region Kronoberg noterar att remissunderlaget saknar redovisningen från prövningen av barnets bästa/barnkonsekvensanalysen.

Region Kronoberg uppskattar att en prövning av barnets bästa/barnkonsekvensanalys har genomförts och redovisat.

- Vid avsaknad av barns delaktighet: Region Kronoberg saknar en redovisning av hur barns åsikter inhämtats och beaktats enligt artikel 12 i barnkonventionen och som klargör hur remissförslaget förhåller sig till barns åsikter.

Region Kronoberg noterar att det inte framgår av remissen om barns åsikter har inhämtats eller beaktats.

Region Kronoberg uppskattar att barns åsikter inhämtats och beaktats i remissen.

- Vid funderingar som rör goda förutsättningar för barns utveckling, hälsa och skydd: Utifrån analysen i fälten ovan kan vi även notera hur vi ser att remissförslaget (inte) bidrar till goda förutsättningar för barns utveckling, hälsa och skydd samt andra relevanta rättigheter. Detta kan användas för att eventuellt föreslå justeringar av remissförslaget som vi anser bättre stämmer överens med barnets rättigheter. En av följande formuleringar kan användas i remissvaret:

Region Kronoberg noterar att remissen saknar redovisning för hur förslaget bedöms bidra till barns rätt till liv, överlevnad och goda förutsättningar för barnens optimala utveckling samt rätt till bästa uppnåeliga hälsa.

Region Kronoberg noterar att remissen redovisar hur förslaget bedöms bidra till barns rätt till liv, överlevnad och goda förutsättningar för barnets optimala utveckling samt rätt till bästa uppnåeliga hälsa.

Summerande formuleringar som kan användas vid bristande remissyttrande:

Region Kronoberg noterar att remissunderlaget saknar redovisningen från prövningen av barnets bästa/barnkonsekvensanalysen samt att det inte framgår om barns åsikter har inhämtats eller beaktats.

Region Kronoberg noterar även att remissen saknar redovisning för hur förslaget bedöms bidra till likvärdiga villkor för alla barn, samt till barns rätt till goda förutsättningar för barnens optimala utveckling och bästa uppnåeliga hälsa.

Summerande formuleringar vid remissyttrandet som fått med ett barnrättsperspektiv:

Region Kronoberg uppskattar att en prövning av barnets bästa/barnkonsekvensanalys har genomförts och redovisat samt att barns åsikter inhämtats och beaktats i remissen.

Region Kronoberg uppskattar även att remissen redovisar hur förslaget bedöms bidra till likvärdiga villkor för alla barn, samt till barns rätt till goda förutsättningar för barnens optimala utveckling och bästa uppnåeliga hälsa.

Notera att alla formuleringar endast är exempel på hur vi kan uttrycka oss. Det är inga tvingande skrivningar och det är bäst i alla lägen att justera texten utifrån innehållet i varje remiss.

8 För mer information

[Region Kronobergs sidor för barnets rättigheter](#)

För utbildning, handledning och praktiskt stöd kontakta:

Susann Swärd

Människorätts- och barnrättsstrateg

susann.sward@kronoberg.se

0709 – 844 558

9 Fördjupningsmaterial

Region Kronobergs material: <https://www.regionkronoberg.se/vardgivare/arbetsomraden-processer/manskliga-rattigheter-och-barnets-rattigheter/barnets-rattigheter/#tab-44233>

Region Skånes prövning av barnets bästa och Covid-19:
<https://www.regiongavleborg.se/globalassets/samverkanswebben/utveckling-samverkan/barnratt/bka-covid-region-skane-provning-barnets-basta.pdf>

Västragötalandsregionens barnkonsekvensanalys kring digitala möten: https://alfresco-offentlig.vgregion.se/alfresco/service/vgr/storage/node/content/workspace/SpacesStore/82f9f756-0d83-4b6b-8b63-b33476b67b26/Pr%C3%B6vning%20och%20analys%20barnets%20b%C3%A4sta_digitala%20v%C3%A5rdm%C3%B6ten%20VGR.pdf?a=false&guest=true

SKR och Halmstads material utifrån en barnkonsekvensanalys av skolbarn och Covid-19:
<https://skr.se/skr/demokratiledningstyrning/manskligarattigheterjamlikhet/barnetsrattigheter/barnkonsekvensanalys.878.html>

Barnombudsmannens material: <https://www.barnombudsmannen.se/stod-och-verktyg/beaktande-av-barnets-basta/>

Barns medverkan i Socialstyrelsens arbete: <https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2020-6-6858.pdf>

Länsstyrelsens material:
<https://www.lansstyrelsen.se/download/18.2b1344c417a75f02ce042ab3/1632139682563/Kunskaps-%20och%20metodst%C3%B6d%20f%C3%B6r%20pr%C3%B6vning%20av%20barnets%20b%C3%A4sta.pdf>